

Sygn. akt III AUa 810/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 kwietnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Ewa Naze

Sędziowie: SSA Iwona Szybka

del. SSO Joanna Baranowska (spr.)

Protokolant: st. sekr. sąd. Joanna Sztuka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 16 kwietnia 2015 r. w Ł.

sprawy **B. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych III Oddziałowi w W.**

o wyrównanie renty rodzinnej

na skutek apelacji B. K.

od wyroku Sądu Okręgowego w Płocku

z dnia 10 marca 2014 r. sygn. akt VI U 2659/13

1. **oddala apelację;**

2. **przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Płocku adwokatowi Z. M. kwotę 147,60 (sto czterdzieści siedem 60/100) złotych tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w drugiej instancji.**

Sygn. akt III AUa 810/14

UZASADNIENIE

B. K. wniosła odwołanie do Sądu Okręgowego w Płocku od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych III Oddziału w W. z dnia 18 września 2013 r. odmawiającej wyrównania renty rodzinnej za okres od 1 stycznia 2006 r. do 1 czerwca 2010 r. w kwocie 30.720 zł z odsetkami.

Odwołująca wskazała w uzasadnieniu, że skierowała wniosek o rentę rodzinną od 1 czerwca 2006 r. po śmierci ojca swoich synów i otrzymała decyzję odmowną z powodu niedostarczenia dokumentacji medycznej. Nie mogła jednak dostarczyć tych dokumentów, gdyż nie miała upoważnienia od partnera, przez to synowie nie mogli otrzymać renty po ojcu. Następnie w terminie późniejszym, na skutek drugiego wniosku renta rodzinna została im przyznana. Odwołująca wniosła o ponowne rozpoznanie sprawy i wypłatę renty rodzinnej za okres od 1 czerwca 2006 r. do dnia 1 czerwca 2010 r. w kwocie 30.720 zł wraz z odsetkami.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W. wniosł o odrzucenie odwołania, bowiem odwołująca wносиła już o wyrównanie renty rodzinnej od 1 stycznia 2006 r. , ale decyzją z dnia 16 maja 2011 r. Oddział odmówił dokonania takiego wyrównania. B. K. zaskarżyła decyzję do Sądu Okręgowego w Płocku, który wyrokiem z dnia 18 października

2011 r., sygn. akt VI U 994/11 oddalił odwołanie. Odwołująca wnioskiem z dnia 18 lipca 2013 r. ponownie wystąpiła o wypłatę renty rodzinnej za okres od 1 stycznia 2006 r. do 1 czerwca 2010 r. Oddział odmówił ponownie wypłaty, bowiem kwestia daty przyznania renty objęta jest powagą rzeczy osądzonej (art.366 k.p.c.) , wobec tego ZUS wniósł o odrzucenia odwołania po myśli art.199§1 pkt.2 k.p.c.

Wyrokiem z dnia 10 marca 2014 roku w sprawie VI U 2659/13 Sąd Okręgowy w Płocku oddalił odwołanie.

Powyższy wyrok zapadł w oparciu o stan faktyczny ustalony przez Sąd Okręgowy na podstawie całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie oraz w postępowaniu przed organem rentowym.

Wnioskiem z dnia 13 stycznia 2006 r. B. K. (poprzednio M.) wystąpiła o rentę rodzinną dla dzieci: M. B. i B. B. po ich ojcu W. B. zmarłym dnia 17 grudnia 2005 r. Decyzją z dnia 7 marca 2006 r. organ rentowy odmówił prawa do renty rodzinnej. W dniu 21 czerwca 2010 r. odwołująca wystąpiła z ponownym wnioskiem o rentę rodzinną. Decyzją z dnia 28 października 2010 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał rentę rodzinną dzieciom zmarłego M. B. i B. B. począwszy od 1 czerwca 2010 r. Decyzją z dnia 8 lutego 2011 r. organ rentowy odmówił B. M. wyrównania renty rodzinnej od 17 grudnia 2005 r. do 31 maja 2010 r. Dnia 16 maja 2011 r. ZUS wydał kolejną decyzję odmawiającą wypłaty renty rodzinnej od 1 stycznia 2006 r. do 31 maja 2010 r. Wyrokiem z dnia 18 10 2011 r. w sprawie sygn. akt VI U 994/11 Sąd Okręgowy w Płocku oddalił odwołanie. Postanowieniem z dnia 9 lipca 2012 r. Sąd Apelacyjny w Łodzi w sprawie III AUz 126/12 oddalił zażalenie na odrzucenie apelacji od tego wyroku. Odwołująca wniosła w lipcu 2013 r. kolejny wniosek o wyrównanie renty rodzinnej od 1 stycznia 2006 r. do 1 czerwca 2010 r. Zaskarżoną decyzją z dnia 18 września 2013 r. organ rentowy odmówił odwołującej wyrównania renty rodzinnej za ten okres wraz z odsetkami.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach ZUS uznając go za niesporny, gdyż problem rozstrzygnięcia dotyczył oceny prawnej zgłoszonego roszczenia.

W ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał odwołanie za bezzasadne.

W pierwszej kolejności Sąd Okręgowy rozstrzygając zarzut powagi rzeczy osądzonej podniesiony przez organ rentowy wskazał, że zgodnie z art. 199§1 pkt. 2 k.p.c. Sąd odrzuci pozew, jeżeli o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami sprawa jest w toku albo została już prawomocnie osądzona. Powaga rzeczy osądzonej zachodzi wówczas, gdy sąd wyrokiem rozstrzygnął sprawę merytorycznie (uchwała SN z dnia 24 listopada 1966 r., III CZP 91/66, OSNCP 1967, nr 3, poz. 47). W obydwu sprawach musi chodzić o to samo roszczenie i muszą być identyczne strony obydwu procesów, mimo bowiem identyczności stron i dochodzonego roszczenia stan rzeczy osądzonej nie występuje, jeżeli uległy zmianie okoliczności, których istnienie było przyczyną oddalenia pierwszego powództwa, a więc jeżeli roszczenie stało się w świetle nowego stanu faktycznego uzasadnione (wyrok SN z dnia 18 kwietnia 1980 r., IV CR 85/80, OSNCP 1980, nr 11, poz. 214). Natomiast w postępowaniu przed organem rentowym zasada powagi rzeczy osądzonej doznaje ograniczenia w związku z tym, że ubezpieczony ma teoretycznie nieograniczoną możliwość składania wniosku o ponowne przyznanie prawa czy ustalenie (przeliczenie) wysokości świadczenia. Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2008 r., I UK 370/07 LEX nr 491467 „wydanie przez organ rentowy nowej decyzji, także co do świadczenia będącego przedmiotem wcześniejszej decyzji i postępowania wcześniej zakończonego prawomocnym wyrokiem sądu, wszczętego w wyniku wniesienia od niej odwołania, uprawnia ubiegającego się o świadczenie do wniesienia kolejnego odwołania do sądu, a wszczęta w ten sposób sprawa cywilna nie jest sprawą o to samo świadczenie w rozumieniu art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c.,(patrz także wyrok Sądu Najwyższego: z dnia 19 lutego 2007 r., I UK 266/06, OSNP 2008 nr 5-6, poz. 79).

Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy uznał, że nie zachodzi powaga rzeczy osądzonej, jako negatywna przesłanka procesowa uniemożliwiająca rozpoznanie odwołania. Podniósł jednak, że nie oznacza to jednakże, że strona może wnosić kolejne wnioski o to samo świadczenie, nie zgłaszając nowych dowodów ani okoliczności. Zgodnie z art. 114 ust 1 ustawy z dnia 17 12 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2013 r.poz.1440) prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z

urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

Odwołująca we wniosku z dnia 18 lipca 2013 r. ponownie wniosła o wyrównanie renty rodzinnej, wskazując, że synowie nie otrzymywali należnej renty od 1 stycznia 2006 r. Obaj są niepełnosprawni i B. K. musiała ich utrzymywać z dochodów z MOPS, zaciągnęła też w tym celu długi. Sama nie mogła podjąć pracy, ponieważ jest osobą chorą, leczy się neurologicznie i ortopedycznie. Sąd Okręgowy podniósł, że zły stan zdrowia odwołującej oraz jej trudna sytuacja finansowa nie mogą być podstawą do zmiany zaskarżonej decyzji. Nie podała bowiem żadnych nowych okoliczności oraz nie wskazała dowodów, z których wynikałoby, że należałoby ponownie rozpoznać i wznowić postępowanie w sprawach, które zakończyły się decyzjami odmownymi z 8 lutego 2011 r. i 16 maja 2011 r.

Biorąc pod uwagę powyższe, na podstawie art.477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy odwołanie oddalił.

Apelację od powyższego orzeczenia wywiodła wnioskodawczyni zaskarżając wyrok w całości i podnosząc, że jest niesprawiedliwy i rażąco krzywdzący zaś sytuacja rodzinna i materialna jej synów jest bardzo trudna.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie a ponieważ została sporządzona przez podmiot nieprofesjonalny Sąd Apelacyjny analizując jej zarzuty, które oscylują jedynie wokół zastosowania przez Sąd pierwszej instancji „niesprawiedliwego prawa” uznał, że skarżąca nie kwestionuje ustaleń faktycznych nadto podnosi jedynie okoliczności związane z niezastosowaniem przez Sąd zasad współżycia społecznego. W ocenie Sądu Apelacyjnego zarzuty apelacji są nietrafne.

Podkreślić wymaga, że kwestia wyrównania renty rodzinnej za okres od 1 stycznia 2006 r. do 1 czerwca 2010 r. była już przedmiotem rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego w Płocku, który wyrokiem z dnia 18 października 2011 r., sygn. akt VI U 994/11 oddalił odwołanie B. K. od decyzji 16 maja 2011 r.

Zgodnie z art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2013 r. poz.1440) prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość.

Z cytowanego przepisu art. 114 ust. 1 wynika, iż warunkiem ponownego ustalenia prawa do świadczeń jest uzyskanie nowych dowodów lub ujawnienie okoliczności, które istniały przed wydaniem decyzji, a nie były znane organowi w chwili orzekania i mają wpływ na prawo do tych świadczeń lub ich wysokość /por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 sierpnia 1999 r., II UKN 231/99 - OSNAPiUS 2000 nr 19 poz. 734; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2003 r. III UZP 5/03 - OSNAPiUS rok 2003, Nr. 18, poz. 442/.

W prawie ubezpieczeń społecznych związanie sądu (a także organu rentowego) ostateczną decyzją nie ma charakteru bezwzględno. Istnieje możliwość dokonania ponownych ustaleń warunkujących prawo lub wysokość przyznanego wcześniej świadczenia, jednak dopiero po spełnieniu przesłanek określonych w art. 114 ust. 1 u.e.r.f.u.s. ZUS nie ma podstaw do ponownego ustalenia prawa do świadczenia, jeśli zainteresowany nie przedstawi dokumentów lub okoliczności zmieniających jego sytuację (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2014 r. III UK 150/13; LEX nr 1458793).

W niniejszej sprawie ubezpieczona nie przedłożyła żadnych "nowych" dowodów, które nie byłyby znane w poprzednich postępowaniach zaś przytoczona przez apelującą argumentacja jest pozbawiona racji bytu, bowiem Sąd Okręgowy prawidłowo ocenił zgromadzony materiał dowodowy.

Na marginesie podkreślić należy, iż podniesione w apelacji argumenty na okoliczność trudnej sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej wnioskodawczyni nie mają w tej sprawie żadnego znaczenia, bowiem w prawie ubezpieczeń społecznych nie mają zastosowania zasady współżycia społecznego.

W tym stanie rzeczy, nie znajdując podstaw do uwzględnienia apelacji, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w pkt. 1 wyroku.

Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika ustanowionego dla wnioskodawczyni z urzędu Sąd ustalił w oparciu o § 13 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 ust. 1, 2, 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu z dnia 28 września 2002 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1348, ze zm.).

Przewodnicząca: Sędziowie: